

Ομιλία της Θεοδώρας Κατσαράκη, μέλους της Οργάνωσης Σπουδάζουσας Αθήνας της νεολαίας Κομμουνιστική Απελευθέρωση, στην κεντρική πολιτική εκδήλωση για τα 50 χρόνια από την εξέγερση του Πολυτεχνείου, 10 Νοέμβρη 2023, αίθριο Αβέρωφ, ΕΜΠολυτεχνείο

Φίλες/φίλοι, συντρόφισσες/σύντροφοι σας καλωσορίζω και εγώ από πλευράς μου στην εκδήλωση του ΝΑΡ και της ΝΚΑ για τα 50 χρόνια από την εξέγερση του Πολυτεχνείου...

50 χρόνια μετά λοιπόν την εξέγερση του Πολυτεχνείου, παραμένει ένα κεντρικό ζήτημα/ερώτημα το οποίο αποτελεί έναν από τους κύριους προβληματισμούς της πρωτοβουλίας μας, που προσπαθούμε να το καταπιάσουμε και ταυτόχρονα αποτελεί και το σημείο εκκίνησης της.

Πώς μετά από 50 χρόνια το πολυτεχνείο όχι μόνο συνεχίζει να αποτελεί μνημείο συλλογικής μνήμης και αντίστασης, φάρο και εμπνευστή για τους φοιτητικούς και νεολαιίστικους αγώνες του σήμερα, αλλά πολύ περισσότερο να αποτελεί κάθε χρόνο έναν από τους σημαντικότερους κινηματικούς κόμβους της χρονιάς. Να αποτελεί το σημείο συνάντησης των διάφορων κινημάτων, να γιορτάζεται και να τιμάται με κινηματικούς όρους μέχρι και σήμερα, με τεράστιες διαδηλώσεις και εκδηλώσεις μνήμης, κρατώντας ανεξίτηλο το στίγμα του.

Αυτό αποτελεί τόσο παγκόσμια πρωτοτυπία, όσο και **αγκάθι στις αστικές κυβερνήσεις, γι αυτό το πολεμούν με τόσο λυσσαλέο τρόπο.** Μόνο η εργατική πρωτομαγιά αποτελεί

παρόμοιο γεγονός στον τρόπο που γιορτάζεται από την εργατική τάξη και τη νεολαία, καθώς διατηρεί με αντίστοιχο τρόπο την επικαιρότητά της, έχει μείνει ανεξίτηλη σε παγκόσμιο επίπεδο και συνεχίζει να αποτελεί ημερομηνία ορόσημο για τους αγώνες του σύγχρονου εργατικού κινήματος, το οποίο όμως όπως καταλαβαίνουμε έχει πολύ διαφορετική εμβέλεια και χαρακτηριστικά.

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου αποτελεί μια ιστορική στιγμή στο συνολικότερο καμβά της ταξικής πάλης στην Ελλάδα. Μια στιγμή, που **δεν περιορίζεται χρονικά και χωρικά στο τριήμερο της εξέγερσης** και μέσα στο Πολυτεχνείο, ούτε ακόμα στα τελευταία χρόνια της χούντας που ξέσπασαν πολύ πιο έντονα κινηματικά γεγονότα. Τουναντίον, αυτή η ιστορική στιγμή της αντιδικτατορικής πάλης που κορυφώθηκε με την εξέγερση του Πολυτεχνείου, περιγράφει την **αφαιρετική συμπύκνωση 3 διαφορετικών χρονικών και χωρικών φάσεων μέσα στους αγώνες λαού και νεολαίας.**

- Αποτελεί την **ιστορική συνέχεια της εθνικής αντίστασης της πάλης ενάντια στην ναζιστική κατοχή και τον αγώνα για λαϊκή κυριαρχία, που κορυφώθηκαν στο ματωμένο Δεκέμβρη του '44 και στον εμφύλιο.**
- Αποτελεί ταυτόχρονα την αντανάκλαση νεολαιίστικων αγώνων, εξεγέρσεων και αντιπολεμικών κινημάτων που συνέβησαν την περίοδο της Χούντας σε παγκόσμιο επίπεδο (βλ. Μάης του '68, Βιετνάμ κλπ)
- **Τέλος και πιο σημαντικό, όσον αφορά τη δική μας νεολαία, η ρωγμή της ανολοκλήρωτης εξέγερσης που έμεινε ανοιχτή ταξιδεύει μέσα στο χρόνο και αποτελεί εικόνα από το μέλλον, ειδικά όσο αυτό περιγράφεται μέσα από τη μαυρίλα και την ζοφερότητα ενός καταστροφικού καπιταλισμού για τη νέα γενιά.**

Η δυναμική, λοιπόν που εκφράζει στο σήμερα, είναι αυτή που δηλώνει την επικαιρότητα του Πολυτεχνείου, η ουσία που κρύβει το βάθος μιας τέτοιας εξέγερσης. Γι αυτό εμείς δεν προσεγγίζουμε την ιστορία με όρους μοιρολατρίας και ένδοξου ηρωικού παρελθόντος, αλλά στο πλαίσιο, του πώς μπορεί αυτή, ως μια κίνηση δρώντων υποκειμένων του τότε, να συμβάλει στο σήμερα.

Αυτή η δυναμική, ταυτόχρονα, είναι και ο λόγος που **το αστικό στρατόπεδο διαχρονικά πολεμάει το Πολυτεχνείο και προσπαθεί να αλλοιώσει το στίγμα του, θέλοντας να αποκόψει από αυτό τα εξεγερσιακά του χαρακτηριστικά. Γιατί ένα είναι σίγουρο, ότι το πνεύμα του Νοέμβρη ενοχλεί τους από πάνω.**

Γι αυτό, στο πλαίσιο της **μουσειοποίησης και της παραχάραξης της συλλογικής μνήμης** προσπαθούν να το παρουσιάσουν σαν μια **γιορτή της αστικής δημοκρατίας** που χωρούν όλοι μέσα σε αυτήν, αποσιωπώντας τα **ριζοσπαστικά, αντιιμπεριαλιστικά, αντιαμερικανικά χαρακτηριστικά του**. Παρ' όλη την προσπάθεια του συστήματος να θάψει ό,τι στο Πολυτεχνείο άνθισε, η σημερινή νεολαία συνεχίζει να εμπνέεται από την **«επαπειλούμενη επαναστατική επαγγελία»** που στιγμάτισε τις μέρες της εξέγερσης, όπως έλεγε **ο πολύτιμος σύντροφός μας Κώστα Τζιαντζής**, καθώς και συνεχίζει να εμπνέεται από τη ριζοσπαστικότητα και τον ανατρεπτικό του χαρακτήρα.

Μια νεολαία λοιπόν που πρωτοστατεί με δυναμικό τρόπο στους αγώνες και πυροδοτεί εξεγέρσεις σε όλο τον κόσμο από τη Γαλλία μέχρι τη Χιλή.

Αυτό είναι κάτι το οποίο βλέπουμε και στη χώρα μας, με τη νεολαία να παίζει καθοριστικό ρόλο σε κινήματα που έχουν ξεσπάσει τα τελευταία χρόνια όπως το κίνημα για τα **Τέμπη ή και νωρίτερα στην πανδημία, το κίνημα των καλλιτεχνών, τις μεγάλες μάχες του Φοιτητικού Κινήματος απέναντι στην πανεπιστημιακή αστυνομία, την κατάργηση του ασύλου και την μετατροπή των Πανεπιστημίων μας σε κέντρα εκμάθησης στείρων δεξιοτήτων για λίγους και εκλεκτούς.**

Η νεολαία έπαιξε και παίζει πρωτοπόρο ρόλο σε κινήματα, εξεγέρσεις, ξεσηκωμούς; Γιατί;

Είναι η **απερισκεψία, ο αυθορμητισμός και η εκρηκτικότητα, όπως θέλουν πολλοί να μας πείσουν; Εμείς πιστεύουμε πως όχι.** Αυτή η στρεβλή αναλογία δεν γίνεται για να ρομαντικοποιήσει τη νεανική ηλικία, υπάρχει συγκεκριμένος λόγος.

Η νεολαία ιστορικά ήταν στην πρώτη γραμμή των κοινωνικών κινήματων. Από τις επαναστάσεις στις αρχές του αιώνα, την αντιφασιστική πάλη του '40, τον εξεγερσιακό αναβρασμό σε όλο τον πλανήτη την δεκαετία του '60 και του '70, μέχρι και σήμερα στις πλατείες, στην αραβική άνοιξη, στο κίνημα των μαύρων στην Αμερική, στα φοιτητικά κινήματα διεθνώς, η νέα γενιά είναι αυτή που όχι μόνο είναι στην καρδιά της μάχης, αλλά πολλές φορές είναι η σπίθα που τις πυροδοτεί.

Να ξεχωρίσουμε ένα ποιοτικό στοιχείο: την εμφάνιση στο προσκήνιο της εργατικής νεολαίας με διεκδικήσεις στις πιο αναχρονιστικές αλλά και στις πιο σύγχρονες μορφές εργασίας, από τους **ντελιβεράδες της e-food στην Ελλάδα και τα ταχυφαγεία Μακ Ντόναλτς στους δρόμους της Λίμα, μέχρι τους εργαζόμενους της Amazon.**

Η βαθύτερη ρίζα αυτής της νεολαιίστικης επαναστατικότητας είναι **η προνομιακή σχέση της με το μέλλον.** Ένας νέος άνθρωπος βλέπει το παρόν του με τα μάτια στο μέλλον του. Διαχρονικά λοιπόν, όταν η νέα γενιά διαισθάνεται ότι το μέλλον που της επιφυλάσσουν είναι σκοτεινό, δεν έχει κανένα λόγο να διαφυλάξει το παρόν που ζει, αλλά σπρώχνεται **να το αμφισβητήσει και να το ανατρέψει.**

Η νεολαία αντιμετωπίζει μια αντιφατική πραγματικότητα που περιγράφεται από **δύο όψεις. Δύο εικόνες οι οποίες είναι σφιχταγκαλιασμένες μεταξύ τους, η μία επικαθορίζει την άλλη και επιδρά σε αυτήν.**

Η μία εικόνα που βλέπει περιγράφεται από μία τρομερή δυστοπία και μαυρίλα. Μία ζοφερή πραγματικότητα, χωρίς προοπτική, που έρχεται ως άμεσο επακόλουθο της πολλαπλής και ανυπέβλητης κρίσης του καπιταλισμού.

Μια εικόνα που περιγράφεται από τις δυσμενείς συνθήκες διαβίωσης και από τη μηδενική εργασιακή προοπτική. Από απλήρωτη εργασία, εξουθενωτικά ωράρια, ζωή με ψίχουλα, απλήρωτα ενοίκια και λογαριασμούς. Μία ζωή που η παιδεία μετατρέπεται σε μπίζνα η οποία θα ξεσκαρτάρει και θα πετάει εκτός όσους δε μπορούν να το αντέξουν οικονομικά, η οποία για όσους καταφέρουν να υπερβούν τα εμπόδια θα προσφέρει σκόρπιες γνώσεις, παροδικές όπως και οι ανάγκες των καπιταλιστών. Μία ζωή σε **πόλεις γκρίζες, που δεν μας ανήκουν**, για να αυξάνονται τα κέρδη από τον **τουρισμό**. Μία ζωή με **αποξένωση, με αδρανοποίηση** των συναισθημάτων μας και **κρίση στις προσωπικές μας σχέσεις**, μια ζωή με ψυχικές ασθένειες. Μία ζωή γεμάτη πολέμους, απειλές και φόβο. Άγχος διαρκές για την επιβίωση. Μία εικόνα που η μόνη μας διέξοδος από αυτή είναι η θολούρα των ναρκωτικών και του αλκοόλ, το δελτίο του στοιχήματος και τα γήπεδα, η δημιουργία ενός πλαστού προσωπίου στα social media.

Προσπαθώντας να αποφύγουμε τις **ευθείες αναλογίες** και τις απλές μεταφορές του τότε με το σήμερα, οφείλουμε να πούμε ότι και τότε, σε όλη την περίοδο των πέτρινων χρόνων της Χούντας, η νεολαία βίωνε αυτήν την εξαθλίωση, την οικονομική εξαθλίωση και την τρομοκρατία της Χούντας, το αίσθημα της ηττοπάθειας και της ανημπόριας. Τότε το καθεστώς της στρατιωτικής χούντας προσπάθησε να τη στρέψει, σε ακίνδυνα γι' αυτήν μονοπάτια ακροδεξιάς κοπής. **Πατρίς, θρησκεία, οικογένεια. Εθνικισμός, στρατοκρατία**, πανοπλία και φουστανέλα, γυμναστικές επιδείξεις, ποδιές και κορδέλες. Κάποιοι βιάστηκαν να μιλήσουν για τη χαμένη γενιά του Wembley και της αποπολιτικοποίησης. Ωστόσο δεν υπολόγιζαν ότι αυτή η γενιά κυφορούσε μία τεράστια δυναμική, μία **δυναμική που κατάφερε να κορυφωθεί** στην εξέγερση του Πολυτεχνείου.

Αυτή η δυναμική πηγάζει από τη δεύτερη εικόνα που βλέπει η νεολαία και υπάρχει και σήμερα. Η δεύτερη εικόνα βλέπει τις δυνατότητες της εποχής, τόσο των τεχνολογικών εξελίξεων και επιστημονικών επιτευγμάτων, όσο και των δυνατοτήτων ενός **νέου χειραφετημένου κοινωνικού ανθρώπου**, που μπορεί διαρκώς να ολοκληρώνεται σε μια πορεία διαρκούς αυτοπραγμάτωσης. Που θα μπορεί να ζει ελεύθερος, να καλύπτει τις βασικές του ανάγκες χωρίς να χρειάζεται να εξουθενώνεται ψυχολογικά και σωματικά. Η πραγματικότητα δηλαδή απέχει πολύ από το πώς θα μπορούσαμε να ζούμε στην εποχή της τεράστιας επιστημονικής και τεχνολογικής εξέλιξης, στην δημιουργία της οποίας οι νέοι άνθρωποι είναι πρωταγωνιστές, και η νεολαία βλέπει αυτήν την προοπτική.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της **διπλής όψης**, και του σφιχταγκαλιάσματος των **δύο εικόνων** που βλέπει η νεολαία είναι ότι ζούμε στην εποχή του **OPENAI** και της **τεχνητής νοημοσύνης** όπου ο οποιοσδήποτε νέος/νέα ξέρει να χειρίζεται τέτοια εργαλεία και ταυτόχρονα βλέπει συνομήλικούς του να σκοτώνονται από μετωπική **σύγκρουση δύο τραϊνών** επειδή δεν υπάρχει σύστημα απομακρυσμένου ελέγχου. Ή ότι είναι πλέον δημοφιλής η δημιουργία έξυπνων σπιτιών και ταυτόχρονα υπάρχουν μαθητές/τριες που κάνουν μαθήματα σε κοντέινερ.

Οφείλουμε λοιπόν, να εκπληρώσουμε το ανεκπλήρωτο του Πολυτεχνείου

Η εμφατικότητα της αντίθεσης των δύο εικόνων που διαπερνούν τη νεολαία, μπορεί υπό προϋποθέσεις να οδηγήσει στην κορύφωση της ταξικής πάλης και στην συμπύκνωση του πολιτικού χρόνου, όπως και έγινε στο Πολυτεχνείο, όπου **οι τάσεις χειραφέτησης** της νεολαίας επιχειρούν να ηγεμονεύσουν. Έτσι, **η δεύτερη εικόνα** της προοπτικής του αξιοβίωτου μέλλοντος της νεολαίας, σε μια **κοινωνία χωρίς εκμετάλλευση** ανθρώπου από

άνθρωπο επιδρά καταλυτικά.

Το λαμπερό μέλλον της ανθρωπότητας, που κέντρο θα έχει τον άνθρωπο και τις ανάγκες του, είναι η **κοινωνική απελευθέρωση και ο κομμουνισμός**. Σε αυτό επιδιώκουμε να αναπνεύσει η νεολαία και γι' αυτό χρειάζεται να συνδεθεί με την κοινωνική τάξη που μπορεί να το διεκδικήσει, **την εργατική τάξη**.

Η νεολαία έχει ένα πρωταγωνιστικό ρόλο ως **ευαίσθητη κεραία της εργατικής τάξης**. Το αν το αποτύπωμα του κινήματός της θα είναι πράγματι βαθύ ιστορικά και όχι επιφανειακά, εξαρτάται από το βαθμό που συνδέεται με το εργατικό κίνημα και ειδικότερα την προοπτική της κομμουνιστικής Απελευθέρωσης, αλλιώς ενσωματώνεται ως ένα όμορφο άρωμα ή μια νότα στο σύστημα.

Ο ρόλος της πρωτοπορίας στο σήμερα είναι να μπορεί να αναλύει και να ερμηνεύει την κατάσταση και να προσπαθεί να δίνει απαντήσεις. Μέσα σε αυτές τις εικόνες και στη δυναμική που κυοφορείται στη νεολαία λοιπόν, ενυπάρχουν **δύο γραμμές οι οποίες συμπυκνώνονται σε δύο λέξεις «διαχείριση» ή «ανατροπή»**.

Έχουμε δει εκφάνσεις τους και στα πρόσφατα κινήματα που ξέσπασαν αλλά ακόμη και το ίδιο το Πολυτεχνείο μπορεί να φωτίσει πολλές πλευρές σχετικά με αυτήν την αντιπαράθεση. Και τότε, έμπαινε το ερώτημα **εκδημοκρατισμός και φιλελευθεροποίηση της χούντας επιστροφή στην αστική δημοκρατία ή ανατροπή της χούντας και του συστήματος που γεννά τις χούντες**.

Και έτσι κατάφερε το Πολυτεχνείο να ρίξει τη χούντα. Στην περίοδο που ζούμε, που η επίθεση του κεφαλαίου ειδικά στη νεολαία είναι **στρατηγικού βάθους**, απαιτείται **στρατηγικού βάθους απάντηση**. Με ημίμετρα και μικρές λύσεις, με **αγώνες χαμηλών πτήσεων και χαμηλής διεκδικητικότητας** δεν μπορούμε να καταστήσουμε τους αγώνες μας επικίνδυνους και νικηφόρους, δε μπορούμε να δημιουργήσουμε τριγμούς στο σύστημα. Στο σήμερα χρειάζεται μία πρωτοπορία που θα βάζει μία **συνολική αριστερή αντικαπιταλιστική γραμμή που θα βλέπει στα μάτια τον πραγματικό αντίπαλο**, θα συνολικοποιεί τα αιτήματα, θα συνενώνει τις επιμέρους πτυχές του κινήματος και θα μπορεί να βάλει εν τέλει τη σπίθα για τη συνολική ανατροπή.

Και εδώ μπαίνει το ερώτημα: μπορούμε στο σήμερα να μιλάμε για ανατροπή και εξέγερση;

Δεν είναι ένα εύκολο ερώτημα αυτό. Το μόνο σίγουρο είναι ότι σε μία συνθήκη που έχει εδραιωθεί το ΤΙΝΑ απέναντι στους κοινωνικούς αγώνες και τα κινήματα, εμείς πρέπει να αντιστρέψουμε την κατάσταση, σε ένα δικό μας ΤΙΝΑ.

Η μόνη εναλλακτική που δεν πρόκειται να βρει η νεολαία είναι εντός του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, ενός επικίνδυνου συστήματος που το μόνο που προτάσσει είναι η παθητική ανοχή στην συνεχιζόμενη καταστροφή του ανθρώπου και του πλανήτη.

Άλλωστε, ουτοπιστές δεν είναι αυτοί που πιστεύουν ότι ο κόσμος και η ισχύουσα πραγματικότητα μπορεί να αλλάξει, αλλά αυτοί που πιστεύουν ότι θα μείνει ίδιος. Εμείς απαντάμε με σιγουριά ότι υπάρχει και η αναγκαιότητα για αλλαγή καθώς οι συνθήκες που ζούμε δε μας κάνουν και δε θα μας κάνουν ποτέ, αλλά και η δυνατότητα για αυτή, βάσει των υλικών συνθηκών και την εξέλιξη των ανθρώπων.

Σε μία συγκυρία που περιγράψαμε παραπάνω, είναι πλέον μονόδρομος ότι μπορούμε, πρέπει και οφείλουμε να ανατρέψουμε την κατάσταση συνολικά. Και σίγουρα κανείς δεν μπορεί να πει ντεφάκτο ότι αυτό θα γίνει ή θα πετύχει αλλά μπορεί να το αποπειραθεί αλλιώς δε θα μάθει ποτέ. **Οφείλουμε λοιπόν, να εκπληρώσουμε το ανεκπλήρωτο του Πολυτεχνείου.**

Με ποια προοπτική; Με κομμουνιστική προοπτική.

Για μία κοινωνία στην οποία η εργατική τάξη, η νεολαία αλλά και ολόκληρος ο λαός **θα ζούμε ελεύθερα**. Πιάνουμε το νήμα του Πολυτεχνείου, το ανολοκλήρωτο μήνυμα της εξέγερσης. **Να ανατρέψουμε τα συστήματα που γεννούν χούντες**. Το ζήτημα της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης με κέντρο την υποταγή της εργασίας στο κεφάλαιο, είναι το κέντρο της σημερινής πραγματικότητας, που οδηγεί στην εξαθλίωση, τη βαρβαρότητα και το θάνατο. **Η χειραφέτηση της εργασίας είναι το κέντρο της κομμουνιστικής Απελευθέρωσης**, που μπορεί να οδηγήσει στην απελευθέρωση του ανθρώπου και της φύσης.

Για ένα όμορφο κόσμο, όπου:

Θα έχουμε ελεύθερο ποιοτικό χρόνο, επαφή με τη φύση χωρίς να τη βεβηλώνουμε και υπερκμεταλλεύμαστε αλλά θα συμβιώνουμε αρμονικά, θα συνάπτουμε **ουσιαστικές και απελευθερωτικές ανθρώπινες σχέσεις** μεταξύ μας. Η εργασία μας θα έχει **δημιουργικό απελευθερωτικό χαρακτήρα** που θα προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο με προωθητικό τρόπο.

Οι λαοί θα ζουν αρμονικά με ειρήνη και φιλία, σεβόμενοι τις ιδιαιτερότητες του άλλου και δε θα αλληλοσκοτώνονται για ιμπεριαλιστικά συμφέροντα, σύνορα, πετρέλαια θρησκείες. Τα **κοινωνικά αγαθά** θα είναι δημόσια και θα προσφέρονται ολόπλευρα σε όλους και όλες. Η παιδεία θα είναι απελευθερωτική με δημιουργικότητα, φαντασία, επαφή με την τέχνη και το σύνολο του ανθρώπινου πολιτισμού και της ιστορίας. **Οι γυναίκες και τα ΛΟΑΤΚΙΑ+ άτομα** δε θα φοβούνται, δε θα καταπιέζονται δε θα βιώνουν διακρίσεις λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού ή φύλου. Δε θα υπάρχει καμία εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο λόγω φυλής, φύλου τάξης. Θα ζούμε ελεύθερα.

Αναζητάμε τα Πολυτεχνεία της γενιάς μας. Προετοιμάζουμε τους δικούς μας Νοέμβρηδες!

Με πίστη ότι οι πεινασμένοι αυτού του κόσμου θα φάνε και μπορούν να ονειρεύονται επαναστάσεις, με γνώση ότι τα πόδια των ξυπόλητων κάνουν θόρυβο όταν περπατούν στους δρόμους της φωτιάς, με βαθιά συνείδηση ότι στον αγώνα για τον κομμουνισμό του 21ου αιώνα, η δυνατότητα γίνεται βεβαιότητα και μπορούμε ξανά να λέμε ότι ΘΑ ΝΙΚΗΣΟΥΜΕ!

Θεοδώρα Κατσαράκη, 10 Νοέμβρη 2023, κτίριο Αβέρωφ ΕΜΠολυτεχνείο